

**SAKARYA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ**

SAKARYA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
MAKİNE VE METAL TEKNOLOJİLERİ
İMALAT YÜRÜTME SİSTEMLERİ OPERATÖRLÜĞÜ PR.
GİRİŞİMCİLİK VE KARIYER PLANLAMA
İŞ ANALİZİ

Muhammed Arda Sarı

24231401016

24231401016@subu.edu.tr

İŞ ANALİZİ NEDİR?

İş analizi, bir pozisyonda yapılması gereken görevlerin, sorumlulukların, gerekli bilgi ve becerilerin sistemli bir şekilde belirlenmesidir. Bu analiz sayesinde, işin gerektirdiği nitelikler netleşir ve işe alım, eğitim, performans değerlendirme gibi insan kaynakları süreçleri daha sağlıklı yürütülür.

İŞ ANALİZİ NEDEN YAPILIR?

İş analizi, bir işin gerektirdiği niteliklerin ve işin kapsamının açıkça belirlenmesi için yapılır. Temel amaç; doğru kişiyi doğru işe yerleştirmek, verimliliği artırmak ve insan kaynakları süreçlerini sağlıklı şekilde yönetmektir. Ayrıca, eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi, adil bir ücretlendirme sistemi kurulması ve iş güvenliği önlemlerinin alınması açısından da önemli bir araçtır.

İŞ ANALİZİ KİMLER TARAFINDAN YAPILIR?

İş analizi, genelde insan kaynakları çalışanları tarafından yapılır. Bu süreçte, işi yapan kişiler ve onların yöneticileri de görüşlerini bildirir. Böylece işin ne olduğu daha doğru şekilde anlaşılır. Gerekirse uzman kişilerden yardım alınabilir.

İŞ ANALİZİ NASIL YAPILIR?

- **Hazırlık:** Hangi işlerin analiz edileceği belirlenir.
- **Bilgi Toplama:** İş hakkında bilgi toplanır. Bu, çalışanlarla görüşerek, işi gözlemleyerek ya da formlar kullanarak yapılır.
- **Bilgileri Değerlendirme:** Toplanan bilgiler incelenir ve işin tanımı, sorumlulukları ve gereken yetenekler belirlenir.
- **Raporlama:** Elde edilen bilgiler yazılı hale getirilir.
- **Güncelleme:** İşte değişiklik olursa analiz de yenilenir.

İŞ ANALİZİ TEKNİKLERİ NELERDİR?

- **Gözlem:** Çalışan işini yaparken izlenir.
- **Görüşme:** Çalışanla veya yöneticisiyle konuşularak bilgi alınır.
- **Anket/Form:** Çalışana işini anlatan sorular yazılı olarak verilir.
- **Günlük Kayıtlar:** Çalışan, gün boyunca yaptığı işleri yazar.
- **Fonksiyonel İş Analizi:** İş, belirli görev gruplarına ayrılarak detaylı şekilde incelenir.

İŞ ANALİZİNİ YAPAN KİŞİNİN CEVAP ARADIĞI SORULAR

- Personel işi hangi yöntem ve teknikleri kullanarak, nasıl yapıyor?
- Personel ne yapıyor?
- Personelin ne kullanıyor? Hangi donanımı, aleti, makineyi vb.
- Yapılan iş sonucunda çıktı durumu nedir? Burada çıktı olarak ifade edilen; hizmet, ürün vb.
- Personelin icra ettiği görev veya işin gereklikleri nelerdir? Hangi donanım, yeteneğe veya ne kadar tecrübeye sahip olması gerektiğinin sorgulandığı sorudur.
- İş hangi koşullarda yapılıyor?

İŞ ANALİZİNDE KULLANILAN VERİLER

- **Görevler:** Çalışanın yaptığı işler.
- **Sorumluluklar:** Çalışanın sorumlu olduğu konular.
- **Gerekli bilgi ve beceriler:** İş yapabilmek için gereken eğitim, deneyim ve yetenekler.
- **Çalışma koşulları:** Fiziksel ortam, çalışma saatleri, riskler gibi bilgiler.
- **Kullanılan araç ve ekipmanlar:** İş sırasında kullanılan makineler, bilgisayarlar veya diğer malzemeler.
- **İlişkili kişiler:** Çalışanın işbirliği içinde olduğu kişiler (yöneticiler, ekip arkadaşları, müşteriler vb.)

İŞ ANALİZİ YAPARKEN YARARLANILABİLECEK ANALİZ TÜRLERİ

- **MOST**, organizasyonun misyonu ve stratejik planını ortaya koyar.
- **PESTLE**, iş ortamındaki dış faktörleri analiz eder.
- **SWOT**, organizasyonun iç ve dış durumunu değerlendirir.
- **MOSCOW**, projelerde önceliklendirme yapar.
- **CATWOE**, iş süreçlerinde farklı paydaş ve perspektifleri inceler.

İŞ ANALİZİNİN KULLANIM ALANLARI

- **İşe Alım ve Seçme:** Doğru adayları belirlemek için işin gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklerin tanımlanmasında kullanılır.
- **Performans Değerlendirme:** Çalışanların görevlerini ne kadar iyi yaptığını ölçmek için standartlar oluşturur.
- **Eğitim ve Gelişim:** Çalışanların hangi alanlarda eğitime ihtiyaç duyduğunu belirlemek için iş analizinden yararlanır.
- **Ücretlendirme ve Kariyer Planlama:** İşin değerine göre maaş skalası ve kariyer yolları belirlenir.
- **İş Tasarımı ve İyileştirme:** İş süreçlerinin etkinleştirilmesi ve yeniden yapılandırılması için temel veri sağlar.
- **Yasal Uyum ve Güvenlik:** İş tanımları, iş güvenliği ve yasal gerekliliklerin karşılanmasında kullanılır.
- **Organizasyonel Planlama:** İşlerin ve pozisyonların organizasyon içindeki yerini ve ilişkilerini belirler.

İŞ ANALİZİNİN AVANTAJLAR

- **Doğru İşe Alım:** İş analizleri, pozisyonun gerektirdiği yetkinlikleri net belirleyerek, doğru adayların seçilmesini sağlar.
- **Performansın Artması:** Çalışanlar görev ve sorumluluklarını daha iyi anlar, bu da iş verimliliğini artırır.
- **Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi:** İş analizleri sayesinde hangi alanlarda eğitim gerektiği tespit edilir.
- **Adil Ücretlendirme:** İşin gerektirdiği sorumluluklar ve zorluklara göre ücretlendirme yapılır.
- **Yasal Uyum:** İş tanımları ve prosedürler, yasal gerekliliklerle uyumlu olur.
- **İş Tasarımı ve İyileştirme:** İş süreçleri daha verimli hale getirilir, iş yükü dengelenir.
- **Organizasyonel Planlama:** İşlerin ve pozisyonların organizasyondaki yeri netleşir, planlama kolaylaşır.
- **Çalışan Memnuniyeti:** Çalışanlar ne yapacaklarını bildikleri için iş tatmini artar.

İŞ ANALİZİNİN DEZAVANTAJLARI

- **Zaman Alıcıdır:** Detaylı bilgi toplamak ve analiz yapmak uzun sürebilir.
- **Maliyetli Olabilir:** İş analizi sürecinde danışmanlık, eğitim ve kaynak kullanımı maliyet yaratabilir.
- **Dinamik İşlerde Zorluk:** Sürekli değişen işlerde analizlerin güncel tutulması zor olur.
- **Çalışan Direnci:** Bazı çalışanlar iş analizi sürecine katılmakta isteksiz olabilir veya gerçek bilgiyi vermeyebilir.
- **Yanlış veya Eksik Veri:** Yanlış bilgiler, analiz sonuçlarının hatalı olmasına yol açar.
- **Aşırı Detay:** Çok fazla detay, analiz sonuçlarının karmaşık ve kullanışsız olmasına neden olabilir.
- **Statik Yaklaşım:** İş analizleri bazen değişime kapalı, esnek olmayan yapılar oluşturabilir

TEKNOLOJİNİN GELİŞMESİYLE İŞ ANALİZİ

İş analizi, teknolojinin ve iş dünyasının değişimiyle birlikte evrilmektedir. Gelecekte iş analizinde öne çıkacak bazı önemli noktalar şunlardır:

- **Dijitalleşme ve Otomasyon:**

İş süreçleri dijital platformlara taşındıkça, iş analizi de otomatik veri toplama ve analiz araçlarıyla desteklenecek. Bu sayede analizler daha hızlı ve doğru yapılabilecek.

- **Yapay Zeka ve Veri Analitiği:**

Yapay zeka (YZ) ve büyük veri teknolojileri, iş analizinde karar destek sistemleri olarak kullanılacak. YZ, işlerin gerektirdiği yetkinlikleri ve süreç iyileştirme alanlarını önerebilecek.

- **Esnek ve Dinamik İş Analizi:**

Günümüz iş dünyasında roller ve görevler hızlı değişiyor. Gelecekte iş analizleri daha esnek olacak, sürekli güncellenebilecek ve değişen koşullara hızlı uyum sağlayacak.

- **Çalışan Deneyimi Odaklı Yaklaşım:**

İş analizinde sadece görev ve sorumluluklar değil, çalışanların iş deneyimi, motivasyonu ve psikolojisi de dikkate alınacak.

- **Uzaktan ve Hibrit Çalışma Modelleri:**

Pandemi sonrası artan uzaktan çalışma modelleri, iş analizinin çalışma ortamını ve iletişim yöntemlerini de kapsamasını gerektirecek.

- **Sürdürülebilirlik ve Sosyal Sorumluluk:**

İş analizleri, organizasyonların sürdürülebilirlik hedeflerine uyum sağlaması için sosyal ve çevresel etkileri de içerecek.

Sonuç olarak, iş analizi işletmelerin başarısı için önemlidir. Doğru yapıldığında işe alımdan performansa, eğitimden ücretlendirmeye katkı sağlar. Gelecekte teknoloji ile daha hızlı ve esnek hale gelecektir. İş analizine önem vermek, değişime uyum için gereklidir.